

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : नोव्हेंबर – २०२५
तृतीय वर्ष
सत्र – ५
विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (BAE23-501)

दिनांक : २६/११/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. विकासाचा अर्थ स्पष्ट करा आणि आर्थिक वाढ व आर्थिक विकास यामधील फरक सांगा.
२. आर्थिक विकासाचे विविध निदर्शक स्पष्ट करा.
३. विकास नियोजन म्हणजे काय? त्याचे उद्दिष्टे व प्रकार काय आहेत?
४. आर्थिक विकासात पायाभूत सुविधांची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. सांस्कृतिक घटक आर्थिक विकासावर कसा परिणाम करतात?
२. विकासात विदेशी भांडवलाची भूमिका काय आहे?
३. विकसनशील देशांतील गुंतवणुकीसाठी प्रोत्साहने कोणती आहेत?
४. विकासातील आर्थिक व गैरआर्थिक अडथळे स्पष्ट करा.
५. आर्थिक विकासात बचत व गुंतवणुकीतील संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. मानवी विकास निर्देशांक (कृष)
२. आर्थिक व गैरआर्थिक घटक
३. उद्यमशीलतेची भूमिका
४. शंपेटरचा सिद्धांत

Translation in English
Sub: Economic of Development (BAE23-501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the meaning of development and differentiate between economic growth and economic development.
2. Discuss the various indicators of economic development.
3. What is development planning? State its objectives and types.
4. Explain the role of infrastructure in promoting economic development.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. How do cultural factors affect economic development?
2. What is the role of foreign capital in development?
3. What are the incentives for investment in developing countries?
4. Explain economic and non-economic obstacles to development.
5. Explain the relation between savings and investment in development.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. HDI – Human Development Index
 2. Economic vs. Non-Economic Factors
 3. Role of Entrepreneurship
 4. Schumpeter's Theory
-